

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 373/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Pohančeničkom, Palárikova 93, Čadca, a maloletej [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia základného práva [REDACTED] podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 44/2016 a jeho rozsudkom z 15. februára 2018 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoP 30/2018 a jeho rozsudkom z 12. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“)

a maloletej [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“, spolu aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie základného práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 44/2016 a jeho rozsudkom z 15. februára 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoP 30/2018 a jeho rozsudkom z 12. júla 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bolo okrem iného rozhodnuté o zvýšení výživného na sťažovateľku v 2. rade tak, že okresný súd zaviazal otca sťažovateľky v 2. rade platiť výživné vo výške 230 eur mesačne k rukám sťažovateľky v 1. rade. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol, potvrdený a v ostatných častiach bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že krajský súd zaviazal otca platiť výživné na maloletú sťažovateľku v 2. rade v sume 180 eur mesačne k rukám sťažovateľky v 1. rade, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc 22. októbrom 2014.

Sťažovateľky namietajú, že krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol o zvýšení výživného o sumu 7 eur napriek tomu, že

„- pôvodné rozhodnutie o určení výživného bolo rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 20P/297/2010 zo dňa 24.5.2011, teda pred viac ako siedmymi rokmi,

- v čase pôvodného rozhodnutia maloletá [REDAKOVANÉ] ešte nenavštevovala ani materskú školu a v súčasnosti navštevuje prvý ročník 8-ročného gymnázia (ekvivalent 5-teho ročníka základnej školy)*
- pôvodné rozhodnutie Okresného súdu Martin bolo autoritatívnym rozhodnutím súdu, ktorým určil výživné v sume 173 eur mesačne, napriek tomu krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza zvýšenie výživného o sumu 50 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne, čím krajský súd prispôsobuje odôvodnenie rozhodnutia svojim nelogickým záverom,*

- otec má v čase rozhodnom pre rozhodnutie príjem z pracovného pomeru u zamestnávateľa [REDACTED], príjem z podnikateľskej činnosti ako rozhodca v národnej ako aj medzinárodnej futbalovej súťaži, príjmy z prenájmu nehnuteľnosti,
- otec je vlastníkom štyroch bytov v Meste [REDACTED], ktoré prenajíma a z ktorých má príjem, ktorý nepreukázal vierohodným spôsobom,
- bola mu vyplatená suma na vyrovnanie podielu podielového spoluvlastníka po zrušení spoluvlastníctva v sume 15 000 eur,
- otec ako rozhodca mal príjem z medzinárodných súťaží, ktoré v konaní pred súdom nepreukázal.“.

Ďalej sťažovateľky namietajú, že okresný súd pôvodne zvýšil výživné na sumu 270 eur mesačne a v napadnutom rozsudku následne určil výživné na sumu 230 eur bez toho, aby bol daný dôvod na zmenu pôvodného rozhodnutia. Okresný súd napadnutý rozsudok neodôvodnil relevantnými skutočnosťami a odôvodnenie jeho rozhodnutia nie je v súlade s vykonaným dokazovaním. Sťažovateľky uvádzajú, že v konaní nebol zo strany súdov dodržaný princíp právnej istoty ako ani „zásady zakotvujúce povinnosť, aby súdne rozhodnutia boli vierohodné a presvedčivé a zásady, aby výrok rozhodnutia a jeho odôvodnenie boli súladné“. Podľa sťažovateľiek ďalšou vadou napadnutého rozsudku krajského súdu je, že odôvodnenie jeho rozhodnutia nie je súladné s jeho výrokovou časťou, keďže krajský súd zvýšil výživné o sumu 7 eur oproti pôvodne určenému výživnému, a nie o sumu 50 eur, ako nesprávne uvádza v odôvodnení jeho rozhodnutia.

Sťažovateľky namietajú aj dĺžku konania, ktoré trvalo celkovo 4 roky a vyžiadalo si 4 súdne rozhodnutia. Podľa sťažovateľiek na takúto dĺžku konania neexistovali žiadne objektívne a zákonné dôvody a súdy mali rozhodnúť bez zbytočných prietahov.

3. Na základe uvedených dôvodov sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv (bod 1 tohto uznesenia) namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 44/2016 a jeho rozsudkom z 15. februára 2018 a namietaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoP 30/2018 a jeho rozsudkom z 12. júla 2018, aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok okresného súdu a prikázal im vo veci opäť rozhodnúť, prikázal okresnému súdu a krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľkám

primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Pohančeníka.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietaným postupom okresného súdu a krajského súdu

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

8. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže preto vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06, I. ÚS 544/2012, I. ÚS 318/2018).

9. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, II. ÚS 518/2014) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. V súvislosti s tým ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

11. Sťažovateľky namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 44/2016 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoP 30/2018. Ústavný súd zistil, že konanie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 4 P 44/2016-406 z 15. februára 2018 bolo právoplatne skončené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 CoP 30/2018 z 12. júla 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 8. augusta 2018.

12. Z uvedených skutočností vyplýva, že okresný súd ani krajský súd v čase rozhodovania ústavného súdu už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh namietaných konaní, pretože veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 P 44/2016 a na krajskom súde pod sp. zn. 9 CoP 30/2018 boli už na týchto súdoch rozhodnuté. Súčasne je zrejmé, že v čase vydania rozhodnutia ústavného súdu už k prietahom v konaní pred všeobecnými súdmi nedochádzalo. Vyhlásením rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu a ich dorúčením došlo zároveň k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľiek. Tento stav vedie ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov k záveru, že sťažnosť namietajúca postup okresného súdu a krajského súdu v namietaných konaniach je zjavne neopodstatnená a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde je potrebné ju odmietnuť už pri predbežnom prerokovaní (obdobne napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013, I. ÚS 318/2018).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 41 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a čl. 27 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 44/2016 a jeho rozsudkom z 15. februára 2018 a namietaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoP 30/2018 a jeho rozsudkom z 12. júla 2018

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

14. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky

súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

15. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ich pred takými zásahmi do ich práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

16. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľiek, že napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zvýšenia výživného na maloletú sťažovateľku v 2. rade, došlo k porušeniu sťažovateľkami v petite sťažnosti uvedeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv sťažovateľky v 2. rade podľa Dohovoru o právach dieťaťa (bod 1 tohto uznesenia).

17. Podstatné námietky sťažovateľiek však opomínajú judikatúru ústavného súdu a sťažnosť možno podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na jej skutočný obsah (nesúhlas sťažovateľiek so závermi krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalšie „pokračovanie vo svojej argumentácii“, čím podaná ústavná sťažnosť nedosahuje potrebnú ústavnú intenzitu.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľky neuvádzajú žiadnu ústavne významnú argumentáciu a ich argumentačná pozícia spočíva výlučne v rovine podústavného práva a tvrdenému zásahu do označených práv sa sťažovateľky venujú len v rovine citácie týchto práv bez bližšej argumentácie k jednotlivým označeným právam podľa ústavy a Dohovoru o právach dieťaťa.

Sťažovateľky svojou sťažnosťou vlastne pokračujú v polemike so všeobecnými súdmi o tom, k akým skutkovým a právnym záverom mali všeobecné súdy dospieť.

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy má však iný účel a význam (sleduje ochranu základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a slobôd), a preto ústavný súd už na prvý pohľad nevzhladol príčinnú súvislosť medzi porušením označených práv (bod 1 uznesenia) a napadnutým rozsudkom okresného súdu a krajského súdu.

18. Ústavný súd k dôvodom odmietnutia sťažnosti sťažovateľiek dodáva, že vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu nezistil ani arbitrárnosť a ani zjavnú neopodstatnenosť prijatých právnych záverov zo strany krajského súdu a ani taký výklad a aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v okolnostiach danej veci, ktorým by krajský súd zásadne poprel ich účel a význam. Hoci závery prijaté krajským súdom boli strohejšie (pozri s. 4) ako obvykle, nevykazujú znaky svojvôle, a preto v tejto situácii ústavný súd nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu, prípadne ho inak vylepšiť (sťažovateľka v 1. rade kvalifikovane zastúpená advokátom v podanej sťažnosti navyše, ako bolo uvedené v bode 17, neuviedla žiadnu ústavne významnú argumentáciu o porušení označených práv, ale v podstate iba zrekapitulovala priebeh konania pred všeobecnými súdmi a uviedla citácie ustanovení relevantných právnych predpisov a citácie porušených práv). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

19. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že v posudzovanej veci argumentácia sťažovateľiek vyjadruje iba odlišný právny názor na preukázaný skutkový stav, avšak bez toho, aby indikovala relevantný ústavnoprávny rozmer, t. j. vecnú súvislosť ich námietok s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a Dohovoru o právach dieťaťa. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľiek odmietol v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Nad rámec ústavný súd dodáva, že jeho pozornosti neušla ani vada splnomocnenia udeleného právnomu zástupcovi sťažovateľky v 1. rade (sťažovateľku v 2. rade ústavný súd nepovažoval za zastúpenú advokátom v konaní pred ústavným súdom, pozri bod 21 tohto uznesenia, pozn.) na zastupovanie pred ústavným súdom, v ktorom nie je

uvedené, akého konania pred všeobecným súdom sa splnomocnenie týka, ktorá skutočnosť sama osebe by zakladala dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. V závere ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v 2. rade nebola v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, keďže plná moc udelená advokátke bola udelená len na zastupovanie sťažovateľky v 1. rade, a nie aj na zastupovanie maloletej sťažovateľky v 2. rade. Ústavný súd aj vzhľadom na hospodárnosť, rýchlosť, účelnosť a efektívnosť konania nepovažoval za potrebné vyzývať na doplnenie plnej moci udelenej advokátke na zastupovanie maloletej sťažovateľky v 2. rade, a to predovšetkým s poukazom na dôvody, pre ktoré bolo potrebné sťažnosť odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní.

22. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia. Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek ako celok odmietol, o ďalších nárokoch v nej uplatnených už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. novembra 2018